

ОПОДАТКУВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЙОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ

Анотація. У статті узагальнено наукові підходи та практичний досвід щодо теоретико-організаційних основ оподаткування банків, проаналізовано тенденції динаміки банківських податкових платежів, виявлено основні проблеми в системі оподаткування банківської діяльності та визначено можливі напрями їх вирішення.

Ключові слова: банки, банківська діяльність, система оподаткування, податки, податкове регулювання.

Вступ. Актуальність теми статті зумовлена тим, що проблеми оподаткування банків поки ще не стали предметом ґрунтовних досліджень вітчизняних учених, оскільки діюча практика податкового регулювання, як і досвід інших країн, які продовжують здійснювати перехід до ринкової економіки, ще не дозволяють зробити узагальнюючих теоретичних висновків на основі емпіричних даних. Крім того, потребує вдосконалення податкове регулювання сфери банківської діяльності, та взаємовідносин банків з податковою системою, оскільки недосконалість нормативно-законодавчої бази призводить до ухилення від оподаткування, недостатнього оподаткування одних банківських операцій та надмірного оподаткування інших. Цей фактор негативно впливає на стабільність розвитку як банківського бізнесу так і реального сектору економіки України в цілому.

Аналіз наукових публікацій показує, що дослідження окремих питань оподаткування банківської діяльності та рівня податкового навантаження банків знаходить своє відображення у працях таких вітчизняних та зарубіжних науковців: Бобкової І.Н., Валюка В.В., Гусєва О.В., Дзюби А.В., Євченко Н.Г., Клюско Л.А., Кузнецової Л.В., Молодіко К.Ю., Орлової В.О., Пашкурової Н.П., Петрова А.Ю., Петровської Н.В., Реверчук Н.Й., Сало І.В., Сербиної О.Г., Сіроткіної О.О., Соколовської А.М.

Більшість робіт вітчизняних економістів спрямована на дослідження механізму адміністрування окремих видів податків банківськими установами та проблеми їх відображення в бухгалтерському обліку. Але при цьому залишається невирішеним питання оптимізації системи оподаткування окремих видів банківських операцій. Необхідність проведення наукових розробок щодо оподаткування банків зумовлена також суперечністю оцінок діючої системи податкових відносин держави з банківським сектором і, відповідно, протилежністю пропозицій щодо їх удосконалення, які висловлюються вітчизняними вченими і практиками.

Постановка завдання. В сучасних умовах нестабільного економічного середовища значення оподаткування для банків посилюється, оскільки воно носить комплексний двоякий і взаємопов'язаний характер. З одного боку, оподаткування прямо впливає на банки і зокрема на чистий фінансовий результат їх діяльності. Разом з тим, тягар податкового навантаження через збільшення витрат банків перекладається на клієнтів-користувачів банківських послуг. З іншого боку, оподаткування банківських клієнтів, хоч і опосередковано, але все-таки впливає на діяльність банків та їх ділову активність. Посилює проблему вдосконалення оподаткування вітчизняних банків кризова ситуація у банківській сфері та дефіцит ресурсів для кредитування реального сектора економіки. Механізм реанімації фінансової системи України, поряд з іншими заходами, передбачає

зниження податкового навантаження на суб'єктів господарювання. На нашу думку, зниження податкового тиску для підприємств не дасть змоги повною мірою забезпечити їх самофінансування, тому податкові пільги для банків в нинішніх умовах будуть більш ефективними.

Враховуючи вищезазначене, метою статті є узагальнення наукових підходів та практичного досвіду щодо теоретико-організаційних основ оподаткування банків, аналіз тенденцій динаміки банківських податкових платежів, виявлення основних проблем в системі оподаткування банківської діяльності та пошук можливих напрямів їх вирішення

Результати. Загальновідомо, що банки відіграють неоднозначну роль в економіці будь якої держави і їх діяльність постійно супроводжується ризиками та має специфічні особливості. Разом з тим, банки є суб'єктами господарської діяльності, метою якої в умовах ринкового середовища є отримання максимального прибутку. Зважаючи на це, певні особливості має і механізм оподаткування фінансово-господарської діяльності банків, хоча на сьогодні їх податкове регулювання здійснюється відповідно до законодавства, єдиного для всіх господарюючих суб'єктів незалежно від форми власності і сфери діяльності.

Проблема оподаткування банків є багатоаспектною як правового, так і економічного спрямування. В податковій системі банки виконують подвійну роль. Як суб'єкти податкових відносин вони є платниками більшості податків, які на загальних підставах здійснюють до бюджетів всіх рівнів. Одночасно, будучи посередниками між державою і платниками податків, вони здійснюють перекази податкових платежів, від своєчасності яких залежить повнота обсягів державної казни. Крім того, на банки покладено функцію податкового і валютного контролю, яка полягає в наданні інформації щодо відкриття рахунків клієнтам та щодо їх фінансово-господарських операцій, своєчасності перерахування податків, виконання доручень щодо призупинення операцій на рахунках клієнтів тощо. Визначаючи важливу роль банків у податковій системі, необхідно зазначити, що вони є основними серед інвесторів реального сектора економіки, чим забезпечують збільшення кількості платників податків та створення додаткових матеріальних благ, підвищуючи таким чином дохідність бюджетної системи.

Податкове регулювання банківської діяльності в узагальненому вигляді трактують як цілеспрямований комплексний процес використання засобів та інструментів впливу державної податкової політики на банківську діяльність з метою стимулювання чи стримування надання банківських послуг для отримання позитивних соціально-економічних результатів. [3,14]. Погоджуючись в цілому із даним визначенням, варто звернути увагу на те, що воно не враховує специфіку діяльності банків, ставлячи їх в один ряд з усіма іншими господарюючими суб'єктами. Тому пропонуємо податкове регулювання розглядати як систему особливих заходів, спрямованих на втручання держави в діяльність банків як з метою наповнення державного бюджету та забезпечення розвитку економіки держави, так і регулювання їх фінансової стабільності.

Значення податків та особливості системи оподаткування банків зумовлене функціями податків, основними з яких є дві – фіскальна та регулююча. З точки зору впливу на діяльність банків, найважливіше значення має регулююча функція податків, оскільки саме за її допомогою держава збалансовує свої інтереси з інтересами платників. Як прямий фактор, про що вже йшлося вище, система оподаткування банків впливає на такі показники їх діяльності як собівартість продуктів і послуг, витрати та фінансові результати, що у свою чергу, впливає на ліквідність банку та на розмір

власних коштів, адже податки, як і будь-які витрати, призводять до зменшення прибутку, а значить і капіталу банку.

Крім оподаткування діяльності власне банків на стабільне функціонування банківської системи значний вплив здійснює і порядок оподаткування підприємств і населення. Так, податкова політика здатна впливати на розвиток економіки в цілому через оподаткування, що, в кінцевому результаті, впливає на грошово-кредитний ринок і формує умови, в яких проводиться грошово-кредитна політика. Разом з тим, кількість грошей в обігу визначає можливості суб'єктів господарювання щодо розрахунків та сплати податків і обов'язкових платежів до бюджетної системи в грошовій формі [4].

Окремі заходи податкової політики можуть впливати лише на грошово-кредитну сферу. Наприклад, це стосується намірів введення оподаткування процентного доходу за депозитами фізичних осіб, що може призводити до зменшення їх привабливості для населення, отже і обсягу, та до примушення банків підвищувати депозитні ставки з метою збереження цього джерела наповнення ресурсної бази. Це негативно впливатиме на банки та економіку в цілому, адже послаблення їх ресурсної бази чи її подорожчання негативно позначиться на обсягах і вартості кредитів, що надаються економіці. Разом з тим, можна навести аргументи і на користь такого податку, зокрема, зменшення стимулів для існування класу рантьє (наразі високі ставки за депозитами в банках дозволяють отримувати пристойні доходи без будь-якої додаткової діяльності), вирівнювання умов оподаткування порівняно із доходами від операцій з іншими видами активів, міркування соціальної справедливості та інше [10].

Однак наразі, коли банківська система тільки почала «одужувати» від фінансової кризи, зважаючи на недостатню ресурсну базу банків, недовіру населення до них, навпаки – необхідно стимулювати вкладення коштів населення у банки. Тому найближчим часом запровадження оподаткування доходів, одержаних від банківських вкладів у вигляді відсотків, на думку експертів, є недоцільним [7, 17].

Як у світовій, так і у вітчизняній економічній науці при дослідженні принципів проблем взаємовідносин держави і господарюючих суб'єктів в галузі оподаткування висловлюються прямо протилежні думки: від суджень про недостатній рівень оподаткування і необхідності посилення податкового тиску на банківський сектор економіки до суджень про надмірний податковий тиск на банки.

Ті вчені, що вважають оподаткування банківського сектора недостатнім, пропонують посилити податкове навантаження на нього, аргументуючи це тим, що: по-перше, діяльність банків пов'язана лише з перерозподілом національного доходу, оскільки вони, в основному, займаються посередництвом і не належать до сфери матеріального виробництва, яка потребує пріоритетного розвитку; по-друге, швидкість обігу капіталу банківських установ відносно висока, що дає змогу за однакової величини капіталу у сфері виробництва отримати вищий прибуток [16]; по-третє, банки широко використовують практику приховування прибутків та уникнення оподаткування за допомогою різних схем та методів. Серед них найбільш поширеними є такі: виплати страхових премій на адресу пов'язаних із банками страхових компаній (дочірніх структур або акціонерів); відрахування на резерви за кредитними операціями; купівля цінних паперів у «інвестиційних» цілях, як і деякі валютно-обмінні операції, які теж можуть виводитися з-під оподаткування; штучне завищення видатків і приховування дохідних статей [18].

Ця обставина поставила перед податковою наукою і практикою завдання пошуку ефективних методів протидії махінаціям і шахрайству. Оскільки прибуток шляхом певних маніпуляцій можна відносно легко приховати (мінімізувати), то виникає необхідність пошуку інших об'єктів оподаткування банків. Зарубіжний досвід показує, що у його якості можуть виступати, наприклад, чисті або валові активи банку [5, 16],

оподаткування банківських витрат (при цьому, понаднормативні витрати пропонувалось оподатковувати за підвищеною ставкою) [2], оподаткування дебетових банківських транзакцій, яке запроваджується з метою унеможливлення монополюно високих цін на них та обмеження зацікавленості фінансових інституцій у надмірно ризикованих капітальних вкладеннях [3].

Протилежної думки дотримуються інші науковці, вважаючи, що податкові ставки на прибуток банків мають бути нижчими ніж для підприємств виробничого сектору, аргументуючи це тим, що посилення податкового тиску вплине на величину процентних ставок за кредитами, а подорожчання кредитів негативно відобразиться як на виробничому секторі економіки, так і на добробуті населення. На сьогодні це є особливо актуальним питанням, адже вітчизняні підприємства мають надзвичайно низький рівень рентабельності і не в змозі користуватися дорогими кредитами та вчасно повертати їх. Зі свого боку банки не можуть надавати таким підприємствам кредити, так як існує надто високий рівень ризику їх неповернення.

Державне податкове регулювання банківського сектору, з економічної точки зору, передбачає проведення аналізу структури та абсолютних значень податкових надходжень до бюджету України від банків. У цьому зв'язку, з самого початку слід зауважити те, що на сьогодні фактично відсутня статистика Державної податкової служби України щодо податків, сплачуваних банкам. Тому аналіз спробуємо здійснити за інформацією, представленою в періодичних виданнях, в яких наведені посилання на офіційні джерела, та за статистикою НБУ.

Податок на прибуток займає особливе місце в податковому регулюванні банківської діяльності. Його обсяги є найбільшими у структурі податкових платежів, що здійснюють банки, і є другим за значущістю податком, який формує бюджет. Відповідно до ст. 133 розділу III Податкового кодексу України (ПКУ) ставка податку на прибуток є уніфікованою, і поступово її розмір знижується: з 1 квітня 2011 року становить 23%; з 1 січня 2012 року – 21%; з 1 січня 2013 року – 19%; з 1 січня 2014 року – 16% [13]. Така новація, запроваджена ПКУ, демонструє державний підхід, оснований на концепції А. Лаффера, за якої зростання податкових ставок змушує бізнес або припиняти свою діяльність, або йти в тінь і навпаки [8].

Проведені розрахунки та їх наступний аналіз показали, що за період 2007-2010 роки загальна сума сплачених банками України податків скоротилася на 60,2%, сплата податку на прибуток зменшилася на 71,4% [12]. Важливо відмітити, що у 2007–першій половині 2008 років спостерігалися позитивні тенденції у діяльності банків України, і за результатами 2007 року їх чистий прибуток становив 8,6 млрд. грн. Незважаючи на поступове погіршення фінансової ситуації, за результатами 2008 року оподатковуваний прибуток банків склав 10,5 млрд. грн., але обсяги сплати податку скоротилася на 37,6%, внаслідок того, що 42 банки були збитковими. Таким чином, протягом останніх років частка податкових надходжень від податку на прибуток комерційних банків до Державного бюджету України не перевищувала 6–8% [12].

До основних причин зменшення обсягів сплачуваного податку на прибуток банками можна віднести: економічну та фінансову кризу (починаючи з другої половини 2008 року по 2010 рік); ухилення банків від оподаткування внаслідок застосування схем мінімізації прибутку; диспропорції в податковій системі України.

Починаючи з 2009 р. банки України так і не зуміли вийти на рентабельну діяльність, однак розмір їх збитків поступово зменшується. Головним «баластом», який стримує їх на шляху до прибуткової діяльності, виступають проблемні банки. Так, за підсумками I півріччя 2011 р. сукупні збитки українських банків склали 1 062,0 млн. грн., що майже в 10 разів менше, ніж за підсумками I півріччя 2010 р. (9 999,0 млн. грн.), та в 13,5 разів менше, ніж за підсумками I півріччя 2009 р. Доходи банків за I

півріччя 2011 р. склали 67,74 млрд. грн. і були меншими, ніж за I півріччя 2010 р., на 33,5% (32,7 млрд. грн.), і на 8,6% (6,1 млрд. грн.), ніж за I півріччя 2009 р. [1]

Розмір витрат знижувався більшими темпами, що і обумовило скорочення збитків порівняно з аналогічним періодом 2010 та 2009 рр. За I півріччя 2011 р. сукупні витрати склали 68,69 млрд. грн., що на – 38,0% (– 42,11 млрд. грн.) менше, ніж за I півріччя 2010 р., та на -19,7% (– 16,87 млрд. грн.) менше, ніж за I півріччя 2009 р. Найбільшого зниження порівняно з підсумками I півріччя 2010 та 2009 рр. зазнали відрахування до резервів – на – 57,6% (– 20,78 млрд. грн.) та на – 52,3% (– 16,75 млрд. грн.) відповідно, що засвідчило поступове «очищення» кредитно-інвестиційних портфелів банківської системи України від проблемної заборгованості. В структурі витрат чітко проявляється тенденція до зменшення питомої ваги відрахувань до резервів, яка за результатами I півріччя 2011 р. скоротилась на 10,3 п.п. порівняно з аналогічним періодом 2010 р. і становила 22,2% [1].

За даними прес-служби ДПС України ситуація з податковими надходженнями була наступною: за 2010 рік банками сплачено податків і зборів до зведеного бюджету 3 млрд 983 млн 048,3 тис. грн, у тому числі податку на прибуток – 1 млрд 124 млн 634,6 тис. грн. У порівнянні з 2009 роком загальна сплата податків і зборів банками зменшилася в 1,36 рази, в тому числі сплата податку на прибуток зменшилася в 2,7 рази; за I півріччя 2011 року банки України наростили сплату податків на 25% порівняно з аналогічним періодом 2010 року. У тому числі податку на прибуток зібрано у півтора рази більше, ніж минулого року – 809,8 млн. грн. [11].

Як справедливо зазначає Пашкурова Н.П., на практиці податкове навантаження банків збільшується за рахунок формування страхових резервів, вимоги до яких відповідають всім формальним ознакам податку, оскільки вони є обов'язковими, безповоротними і частково використовуються на фінансове забезпечення діяльності держави [16].

Дещо іншої думки дотримується Молодик К.Ю., який вважає, що можливість частково віднести на витрати збитки від деяких операцій через формування страхових резервів є для банків ключовою пільгою [9].

Однак, не дивлячись на протилежність думок, щодо даного питання очевидним є те, що необхідність створення страхових резервів є однією з основних причин зменшення обсягів сплати банками податку на прибуток.

Тепер проведемо аналіз податку на прибуток від банківських установ за статистикою НБУ, що представлена нижче в таблиці.

Таблиця 1
Доходи, витрати та фінансовий результат діяльності банків за 2007 – 2010 рр.

	ПОКАЗНИКИ	01.01.07	01.01.08	01.01.09	01.01.10	01.01.11
1.	Доходи	41645	68185	122580	142995	136848
2.	Витрати:	37501	61565	115276	181445	149875
	в т.ч. на резерви під активні операції	13289	20188	48409	122433	148839
	з них резерв на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями	12246	18477	44502	99238	112965
	Податок на прибуток	-1405,089	-2044,615	-3245,665	651,565	129,467
3.	Результат діяльності	4144	6620	7304	-38450	-13027

Складено автором за офіційними даними НБУ[10].

Як видно з таблиці, темпи зростання витрат банків є значно вищими у порівнянні з темпами збільшення доходів, що в результаті призвело до їх збиткової діяльності протягом двох останніх років. Разом з тим, тенденція динаміки збитків за результатами діяльності банків у 2009 та 2010 роках є позитивною – вони зменшились майже у три рази (2,95 раза). Очевидно, що скорочення прибутку як бази оподаткування, зумовило і зменшення обсягів сплачуваних податків. Графічно зазначені процеси зображено на рисунку 1.

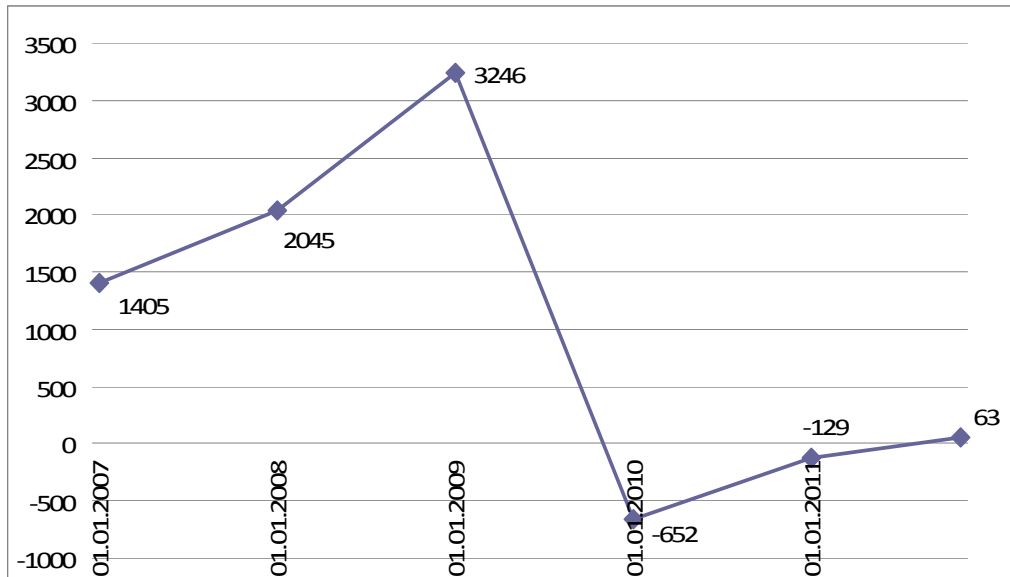

Рис. 1. Динаміка витрат банків з податку на прибуток за 2007 – 2010 рр. (млн грн)

Якщо проаналізувати вплив на фінансовий результат діяльності резервів для страхування ризиків за активними операціями банків, то як свідчить статистика, їх частка у складі витрат також поступово збільшується протягом аналізованого періоду, і сягає максимуму впродовж двох останніх років. На це вплинуло введення в дію Закону України від 23.06.2009 №1533-IV «Про внесення змін до деяких законів України з метою подолання негативних наслідків фінансової кризи», відповідно до якого запроваджено збільшення величини страхових резервів банків від 20% до 100%, що зумовило збільшення витрат і спричинило стрімке зростання збитків і що, у свою чергу, призвело до скорочення надходжень податку на прибуток банків [6].

У структурі самих резервів лівова частка припадає на резерв для відшкодування можливих втрат від кредитної діяльності банків, яка в середньому за п'ять років, що аналізуються, становить 81,4% від їх загальної суми. Це пояснюється неефективною кредитною політикою банків, що призвело до різкого зростання проблемних кредитів; зміщення акценту з кредитування реального сектора економіки, який забезпечує загальний суспільний розвиток, на кредитування фізичних осіб (іпотечне, споживче); надання кредитів в іноземній валюті; видача кредитів за недосконалою методикою, які виявились неспроможними оцінити реальні ризики і загрози.

З усього цього можна зробити висновок, що резерви за активними операціями відіграють не однозначну роль. Негативним моментом у процесі їх створення за рахунок витрат є те, що: по-перше, збільшення суми витрат спричинює підвищення процентних ставок за кредитами та збільшення тарифів комісійних винагород; по-друге, вони звужують базу оподаткування податком на прибуток, що небажано з точки зору наповнення бюджету. З іншого боку, резерви мають особливо вагомим значенням для

забезпечення фінансової стійкості банків.

Висновки. Підводячи підсумки дослідження проблеми оподаткування банківської діяльності ми дійшли висновку, що розвиток банківництва в Україні та вдосконалення системи оподаткування – це два паралельні та взаємопов’язані шляхи. Суть проблемних питань, які потребують оптимального вирішення, полягає у механізмі взаємовідносин банків і податкових органів, які регулюються чинним не зовсім досконалим і суперечливим податковим законодавством. Це ускладнює можливість банків виконувати покладені на них важливі функції щодо безперервного забезпечення економіки необхідною кількістю фінансових ресурсів та поставлених державою не менш важливих завдань щодо розвитку сфери матеріального виробництва. Виходом із ситуації, що склалася на сьогодні, може стати активізація стимулюючої функції державного податкового регулювання банківських установ, що дасть можливість забезпечити, з одного боку, сприятливі макроекономічні умови для формування стабільної банківської системи, а з іншого — перетворити її на дієвий інструмент інвестиційного процесу і, як наслідок економічного зростання держави. Разом з тим, податкове втручання у банківську діяльність не повинно послаблювати фінансову стійкість банків, особливо малих і має сприяти протидії наростанню монополізації у банківській сфері, оскільки монополізація ринку банківських продуктів створює умови та можливості для перекладання податкового навантаження на клієнтів через зростання відсоткових ставок за користування кредитами, зниження ставок на депозити, збільшення комісійних тарифів тощо [16]

Зважаючи на те, що в правовій системі України банківське право виділене як самостійна галузь, то на перспективу, враховуючи специфіку банківської діяльності, доцільно було б і питання щодо механізму їх оподаткування виокремити із загального податкового законодавства і віднести до цієї специфічної галузі. У зв’язку з цим, можливо доцільно було б запозичити зарубіжний досвід окремих країн, де всі сфери банківської діяльності регламентуються окремим банківським кодексом, складовою якого, зокрема, є закон про оподаткування банків.

Наступним напрямом вдосконалення системи оподаткування банків є визначення оптимального рівня їх податкового навантаження. Побудова такої моделі дасть можливість банку оцінити ефективність заходів податкового менеджменту, а державі – виявити банки, які потребують більш ретельного податкового контролю та регулювання, а також дозволить зберегти оптимальний баланс між банками-платниками податків та державними потребами [12].

Заслугує на додаткове вивчення російський досвід боротьби із завищенням відсоткових ставок за кредитами [9]. Зокрема, є можливим оподаткування за підвищеною ставкою доходів від кредитних операцій при перевищенні реальної ставки за кредитом певної межі. Це сприятиме й корисному для держави перерозподілу кредитних потоків із кредитування торговельно-посередницьких операцій, у тому числі придбання населенням імпортних споживчих товарів, на кредитування реального сектора.

В цілому, враховуючи особливості діяльності вітчизняних банків і правового поля, в рамках якого вони її здійснюють, та використовуючи світовий досвід, можна сформулювати наступні пропозиції щодо вдосконалення системи оподаткування банків:

По-перше, диференціювати ставки податку на прибуток, зокрема:

– підвищити ставку податку на прибуток, одержаний від торгово-посередницьких операцій на фондовому та валютному ринках, оскільки надлишок ресурсів, який утворився в результаті недостатнього інвестування банками матеріальної сфери виробництва, вони використовують у спекулятивних цілях. Відтік грошових коштів у сферу обігу зумовив неплатежі, недостатні податкові надходження до бюджету та його дефіцит, спад виробництва та зростання темпів інфляції;

- одночасно знизити ставку податку на прибуток, одержаний банками за довгостроковими кредитами, які надані в реальний сектор економіки з метою розширеного відтворення, що сприятиме активізації інвестиційного процесу.

По-друге, зважаючи на те, що банки через недосконалість податкового законодавства та власні недобросовісні, а іноді шахрайські дії мають можливість приховувати прибуток, пропонується запровадити у вітчизняну практику зарубіжний досвід, згідно з яким, хоча би на період стабілізації фінансового сектора економіки, замінити об'єкт оподаткування банків. У його якості можуть виступати: чисті або валові активи банку, які приховати практично неможливо; банківські витрати, що стимулює банки до їх мінімізації; дебетові банківські транзакції, що унеможлиблює встановлення на них монополю високих цін і тарифів та обмежує зацікавленість банків у надмірно ризикованих капітальних вкладеннях.

По-третє, з метою підвищення капіталізації банку, як однієї з найважливіших умов зміцнення їх фінансової стійкості, та з метою збільшення податкових надходжень до бюджету доцільно розширити базу оподаткування податком на прибуток за рахунок: відновлення оподаткування сум дооцінки іноземної валюти, придбаної банком з метою купівлі-продажу; упорядкування практики створення страхових резервів за активними операціями, але лише під ризику за добросовісними, а не спекулятивними чи шахрайськими операціями; приведення у відповідність з чинними законодавством порядку встановлення розмірів активних та пасивних процентних ставок, що особливо стосується кредитних операцій банків.

В умовах фінансової кризи реалізація запропонованих змін до чинного законодавства сприятиме вдосконаленню механізму оподаткування діяльності банків, поліпшенню їх фінансової стійкості, вирівнюванню умов оподаткування банків і інших господарюючих суб'єктів, збільшенню надходжень до бюджету, а також дозволить усунути суперечності норм різних законодавчих документів.

Література

1. Аналітичний огляд банківської системи України за I півріччя 2011 року. // Національне рейтингове агентство «Рюрик». [Електрон.ресурс] – Режим доступу: http://rurik.com.ua/documents/research/bank_system_II_kv_2011.pdf
2. Девере П. Майкл. Економіка податкової політики. пер. с англ. – М.: Філін, 2002. – 375 с.
3. Дзюба О.В. Податкове регулювання банківської діяльності в Україні та визначення його пріоритетних функцій [Текст] / О.В. Дзюба // Економічний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г. Сковороди (Фінанси, грошовий обіг, кредит). – 2011. – №17/1
4. Євченко Н.Г. Оподаткування як фактор банківської діяльності [Текст] / Н. Г. Євченко // Економіка: проблеми теорії і практики : зб. наук. праць / Дніпропетровський національний університет. – Дніпропетровськ, 2008. – Вип. 240. – Т. I. – С. 69–75.
5. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 07.12.2000 № 2121-III – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України з метою подолання негативних наслідків фінансової кризи» від 23.06.2009 №1533-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1533-vi>
7. Ключко Л.А. Регулювання банківської діяльності в Україні та шляхи її вдосконалення [Текст] / Л.А. Ключко // Науковий вісник НАДПСУ України (економіка, право). – 2005. - № 5 (32). – С.38-43

8. Литвиненко Є.О. Податкове стимулювання інвестиційної діяльності промислових підприємств. [Текст] / Є.О.Литвиненко // Фінанси України. – 2004. – №11.– С. 33-34.

9. Молодіко К.Ю. Податкові пільги як засіб впливу на розвиток комерційних банків [Текст] / К.Ю. Молодіко // Наукові записки НаУКМА. Том 116. Юридичні науки – 2011. – С. 90-94

10.Офіційний сайт НБУ / Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua/control/uk/index>.

11. Офіційний веб-сайт Державної податкової служби України / Режим доступу: <http://www.sta.gov.ua/control/uk/index>

12.Пашкурова Н.П. Оподаткування прибутку комерційних банків: тенденції та проблемні аспекти [Електронний ресурс]: Міжнародна науково-практична інтернет-конференція "Соціум. Наука. Культура" – Режим доступу: <http://intkonf.org/pashkurova-pr-opodatkovannya-pributku-komertsiynih-bankiv-tendentsiyi-ta-problemni-aspekti/>

13. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI– [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

14. Реверчук Н.Й. Зарубіжний досвід податкового регулювання банківської діяльності та його застосування в Україні [Текст] / Н.Й. Реверчук // Науковий вісник НЛТУ України. –2008, вип.18.5. – С. 221-225.

15. Сало І.В. Оподаткування банків [Текст] / І.В. Сало, І.І. Д'яконова, Н.Г. Євченко – Суми: Університетська книга, 2010. – 208 с.

16. Сербина О.Г. Вплив оподаткування на дохідність і напрями розвитку банківської діяльності [Текст] / О.Г.Сербина // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – вип. 20.4. – С. 262-268

17. Сіроткіна О.О. Оподаткування процентного доходу банківського сектору [Текст]: зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ конф., "Реформування податкової системи України відповідно до європейських стандартів" – С. 396-399

18. Сколотяний Ю. Оподаткування банків: діалог без консенсусу [Текст] / Ю. Сколотяний // «Дзеркало тижня». – 2005. – №38

Summary. In the article summarizes research approaches and practical experience in theoretical and organizational basis of taxation of banks, analyzed the trends of the dynamics of banking tax payments, the basic problems in the system of taxation of banking and identified possible ways to address them.

Keywords: banks, banking, taxation, taxes, tax regulations.

Стаття надійшла до редакції 17.04.2012